Рік III. Львів, 10. березня 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 10

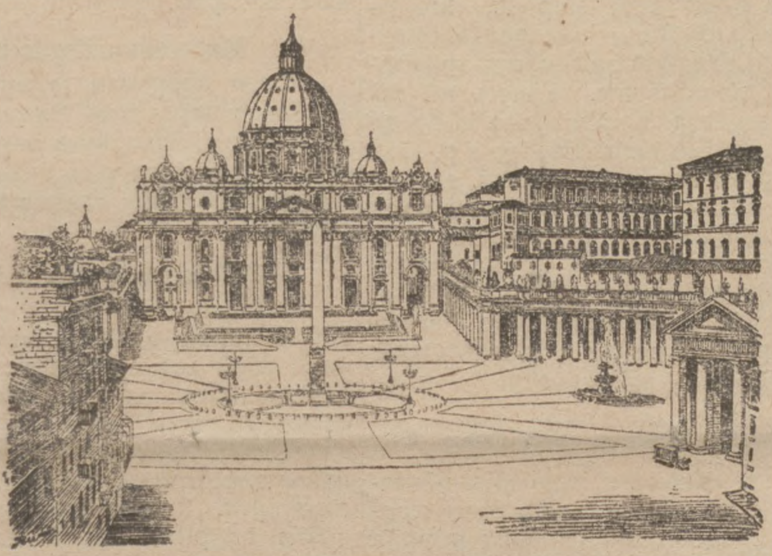
ПРАВДА

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.
„ПРАВДА"
Львів, вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4—48,

ПЕРЕДПЛАТА
в краю Річно 10 зол. Півріч-но 5 зол. Четвертьрічно 2 зол. 50 сот. Місячно 1 зол
За кордоном: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість.
Поодиноке число коштує 20 сот.

Провізоричний кабінет Ватикану

Повідомляють з Риму, що іменовано провізоричний кабінет для виконування адм. функцій на території Ватикану. В склад кабінету входять монс. Борґондіні, монс. Пістардо та проф. Пателі. Кабінет буде урядувати аж до урядового затвердження лятеранського трактату. Потім Папа іменує ґубернатора, правдоподібно духовного. Новоіменований провізор. кабінет порозуміється з іт. властями в справі обняття їх дотеперішніх функцій в м. Ватикані.

Церква і площа св. Петра в Римі.

Революція у Мехіку

Революція в Мехіку, звернена проти ворожого Церкві уряду поширюється щораз більше. Ціла провінція Сонора в руках повстанців. Граничне місто Ноґалес заняли вони без проливу крови. В самім Мехіку по вулицях їздять панцирні самоходи бо й тут сподіються повстання, яке обняло всю провінцію Вера Круз. Повстанці мають у своїх руках численні мехіканські кораблі. Досі повстало 8 мехіканських провінцій.

——оо——

Промова Пілсудського в сенаті

Маршал Пілсудський виголосив на днях у сенаті промову в справі військового бюджету. Сказав він, що ні він, ні його заступники не могли бути присутними в соймі в часі дискусії над бюджетом міністерства військових справ, бо не хотів наражати свого військового мундуру на зневагу зі сторони ріжних послів. Заявив, що ні зі сойму, ні з його ухвал нішо собі не робить, та прямо зажадав, щоби сенат привернув назад счеркнені соймом деякі суми з військового бюджету. Обірвалося в тій промові й бувшим польським міністрам військових справ, яких не називаючи по імени, назвав маршал злодіями. По тій промові сенат привернув счеркнені з військового бюджету соймом суми.

Засідання Ради Ліґи Націй

В Женеві, в Швайцарії зібралася Рада Ліґи Націй на 54. чергове засідання. Одною з важнійших точок порядку нарад буде справа національних меншин у ріжних державах. Дуже це твердий оріх навіть на здорові зуби. Всі майже держави, що вийшли побідно в світовій війні мають у себе менше чи більше число ріжних національних меншин. Та не дуже вони спішаться, щоби їх долю злагіднити. Ніхто не виривається перед Радою Ліґи з якимсь корисним для меншин внеском, бо мусівби вперед заперестати кривдити слабших у власній державі, щоби міг витикати чи заказувати ті кривди другим.

Старі й молоді

Всякий розклад на части — се ознака смерти. Скорість розкладу означує, що смерть вже або наступила, або щойно наближається. Все одно, чи ходить про поодинокий орґанізм, чи про збірний, як прим. суспільність. Спинити розклад, що зачався, значить уздоровити і відсунути грозу смерти. І в нашій суспільности розклад поступає все вперед. Партійництво, демаґоґія, особисті амбіції і ненависть, розкладають нас смертельно і стриму не видко. Дійшло до того, що в нашій суспільности довершився вже розклад на старих і молодих, що можна докладно пізнати вже й по селах. Молоді селяни, що побували на світовій війні, побачили світа, (і то що гіршого) наслухалися повоєнних революційних кличів, переняли способи і тактику мітинґів і наших таки віч і зборів, геть відсунули з наших орґанізацій старших, умних і досвідчених громадян і то часто в некультурний, обиджаючий спосіб. Старші, свідомі своєї поваги і гідности, однак позбавлені вже молодої меткости і фізичної сили — уважали негідним себе боротися з молодиками їх демаґоґічними способами й уступили, особливо коли побачили, що такий „дух часу" іде подекуди згори від інтеліґентного проводу. Приміром один інтеліґент в Борщеві орґанізуючи молодих луговиків, що мали на зборах захопити голосованням одну установу в свої руки, вів їх до бою таким мерзким кличем: „Коли твій батько рідний не йде з духом часу, то копни такого батька десь і викинь за двері!" Чи не гарно? „Далой радітелей!" А наслідки? Головокружна гульня по читальнях та неморальні сценічні вистави. По кооперативах молоді справники та касієри розпиваються і збільшують економічну силу нації недоборами — „манками". Воно й не може бути інакше! Де нема пошани до ума і досвіду чесної старости, там нема кого стидатися — нема стриму.

Коли хочемо, спинити дальший розклад, а з ним і грозу смерти народа, то провал між старшими і молодими мусить бути засипаний. Інакше кожде нове покоління кожду роботу буде все зачинати з початку, від себе, бо теперішні молоді колись постаріються і їх таксамо або й гірше відтрутять їхні молоді наслідники. Ніяка праця в народі не буде мати тяглости передання — традиції, а без неї нема історії народа, ані його культури. Бо культура все буває вислідом оцих двох сил: живлової сили молодих і здержуючої сили старших.

Один великий чеський діяч сказав, що кожда здорова суспільність складається з двох головних кляс: старших

що радять і молодих, що ті ради виконують. І се треба нам мати на увазі при виборі нових виділів та управ до наших читалень і кооператив. Очевидно молоді можуть мати свої окремі орґанізації, з цілями відповідними їх вікови, хоч і там старші конечні. А суспільність, що старших усунула на бік, чи не подібна до чоловіка, якому стяли голову? Він може ще хвилю стояти силою безвладности, навіть судорожно тріпати руками, та чи се вже життя? Чи не таким є життя колись могутньої держави, від якої деякі наші провідники запозичаються кличами: „Далой радітєлей!“?

Уздоровлення нашого розкладу зачинаймо від пошани і поваги для ума і досвіду старости, щоб благословення четвертої Божої заповіди „довго будеш жити на земли і добре тобі буде“ здійснилося і на нашім народі.

—o—

Зі світа

Ледяна гора на Чорнім морі.

На Чорнім морі появилася величезна ледяна гора, яка наближається до Босфору. Побоюються, що затарасує вона доступ до босфорського пролива.

Пожежа в арсеналі.

В столиці Болгарії Софії вибухла грізна пожежа в тамошнім арсеналі, (фабриці і складі оружя). З великим трудом удалося пожежу припинити. В часі гашення попарилося смертельно 28 робітників. Кільканайцять із них уже померло.

Рідке озеро.

На Мурманськім побережі на острові Кільдені є єдине в свому роді озеро „Могильне“, яке радянський уряд має намір ужити до наукових дослідів. У ньому верхній шар води — прісний з прісноводними організмами, нижчий солоний з морськими звірятами, а найнижчий затроєний сіркою. Найнижча смуга ізольована від горішньої бактеріями, що вбивають сірку. Озеро завглибшки на 17 метрів.

Морози в давнину.

Відомий російський учений Святський помістив у „Краснїй Газеті“ статтю про гострі зими за останніх 50 літ. Він наводить погляд проф. Воєйкова, що на підставі ріжних дослідів про зміну температури в Росії, гострою зимою слід уважати у Ленінграді таку зиму, якої пересічна температура має 20 степ. Цельзія напротязі 12 днів. Таких зим було в півн.-східній Европі від 1750 до 1890 р. — 19. Найбільші морози були в рр. 1861, 1862, 1868, 1878 і 1883. У 1740 р. панували в Росії такі морози, що на приказ химерної Анни Івановни вибудували на Неві ледяний замок, що тримався на леді довший час. Святський заглянув аж до старих хронік від 12-го до 18-го століття. Він твердить, що в р. 1524 тривали морози аж до 25. травня, а снігу нападало стільки, що ще в червні поля були засніжені, а селяни починали весняну працю аж у липні. Із скандинавських хронік довідуємось, що в 1573 р. можна було їхати зі Швеції до Ревеля через замерзле море ще в травні. Отже нинішні морози — це забавка!

Італійсько-римське цісарство.

Італійські фашисти збирають підписи під прохання до Мусоліні. Вони просять його, щоби він склонив короля на зміну титулу. А саме: король мав би називати себе не італійським королем, але італійсько-римським цісарем.

Большевицька революція в Кантоні.

В давній столиці Китаю Кантоні вибухла революція. Численні маси робітників демонструють на вулицях. Міське шумовиння грабить склепи та приватні доми. Всі консуляти позамикали брами, а урядничий персонал забарикадувався в домівках консулятів. Урядові війська не змогли досі привернути ладу.

Звільнення увязнених в Італії священиків.

З Риму повідомляють, що зараз після підписання конкордату між Ватиканом і Квириналом, Ватикан звернувся до італійського уряду з домаганням звільнити всіх увязнених і висланих на карні острови священиків. Італійський уряд пішов назустріч тому домаганню й священиків випущено на волю. Було їх всіх чотирох.

Маршалок Фош вмирає.

Стан здоровля марш. Фоша знову сильно погіршився. Недужий має сильну горячку. Лікарська нарада ствердила, що стан недужого є дуже грізний, так, що кожної хвилі можна надіятися його смерти.

Небувала повінь в Бразилії.

З Вашінґтону повідомляють, що повінь знищила в місті Сан Паольо в Бразилії 5000 домів, наслідком чого 30.000 осіб залишилося під голим небом. Багато кавових плянтацій пропало. Шкода виносить кількасот міліонів. Започатковано допомогову акцію для бездомної людности. Виставлено публичні листи, щоби покрити бодай частину шкоди.

СОФІЯ бар. КІНСБЕРҐ

Івась і Ануся

(Продовження).

— Ти й не потрібуєш! Ми вже їх дістанемо назад. Татуньо вже знатимуть, як влаштувати це все — відповіла Ганузя й коли Івась не приставав іще на це, вона відіпняла Зельмана й сказала ще раз: Ходи Івасю, все довге життя ще перед тобою й ти мусиш зачати наново.

Івась підвівся та подався мов у сні з дівчиною до загороди Липчаків. Увесь час ішли обоє мовчки, поки не зайшли в сад, що окружав хату. Тоді Ганузя сказала:

— Ти не повинен робити собі нічо з цього, коли татуньо говоритимуть трохи різко. Вони щирі тобі. Лишися тутечки на хвилинку зі Зельманом біля дверей. Насамперед ввійду я та скажу їм, що це я винна, що ти проходиш. Потім уже могтимеш сам говорити з ними.

Ганузя вскорі вийшла знову:

— Добре складається. Татуньо самі в світлиці. Ждуть на тебе.

Ганузя сіла на лавці перед хатою, держала Зельмана за шнурок та гладила його по голові.

— Ти не знав, що задумав був твій пан зробити з тобою й як Зельман звернув на неї сумний, розумний погляд, вона пригорнула його голову до своєї й заплакала:

— Такий бідний, бідний хлопець, Івась!

Івась довго був у хаті з Липчаком. Вкінці вийшов із хатних дверей блідий мов стіна, та лице вже мало спокійний вигляд. Він простягнув їй руку:

— Хай тобі Бог заплатить Ганусю, ти врятувала мені життя.

Потім узяв від неї Зельмана та пішов скоро сільською дорогою.

Минуло ледво кілька місяців, то була в селі пожарна тривога. Горіла загорода Липчаків тай згоріла зівсім. Огонь узявся в шопі повній сіна. Що був вихор, то пожар лискавкою поширився й на хату. Зайнялося нічю й заки наспіла пожарна сторожа на пожарище, не було вже що багато ратувати. Худоба в стайні, що була за гумном, або подусилася від диму, або повбивали її горіючі бальки, що спадали. Вдалося врятувати тільки обстанову з двох кімнат, що були біля сінешних дверей.

Старий Липчак при рятунку попік собі важко ноги й чимало тижнів пролежав у постелі. Івась приходив частенько в малу наймлену хатину, куди спровадилися Липчаки й довідувався про здоровля недужого. Так поволи пізнавав він тепле родинне життя цих троїх важко досвідчених, що тихо, без нарікань зносили свою долю й одно одному додавало охоти. Він бачив Ганусю в зівсім змінених життєвих обставинах, у тривозі за батька, в журі про будучину таку спокійну, без нарікань, мов ніколи не зазнала кращих днів. І збудилася в ньому туга за таким мирним співжиттям, що навіть у найубогішому окруженні було миле та задовільне. Разураз приходило йому на думку, коли бачив, що Ганузя все таксамо приязна, весела й пильна, чому ніодна з його сестер не може бути така, як Ганузя.

Івась не все був бездільний в часі відвідин недужого. Часто помагав він обом жінкам у перестелюванні, помагав переносити нелегкого мужчину, часто заощаджував їм виходу й сам полагоджував закупна для них, або робив загалом малі прислуги недужому, на скільки лише був у змозі. І як Івась відійшов, говорив старий господар:

— Не можете й подумати, як ніжно й обережно бере чоловіка цей легінь! Та людина, що так лагідно обходиться з недужим, мусить мати добре серце. Я все говорив, в Івася більше є вартісного в нутрі, яке показує зверха.

Співчуттям і думками був тепер Івась увесь день у малій хатині, що в ній лежав недужий і так тихо й невсипуще трудилася Ганузя.

Одного вечера переходив він знову біля коршми. Тихо задзвеніло одно крило вікна.

МОЛИТВА

На нищету мою поглянь,
Предвічний Боже,
Несу Тобі все серце в дань —
В благань підложе.

Моє все горе знаєш Ти,
Суддею будь —
Життя покинуть суєти,
Моя жде грудь.

Ніхто з людей ще не счислив,
Не розгадав
Всіх хвиль, що в них він був щаслив,
Добра зазнав.

І встаючи вже мало хто
Благодарить
Тебе за то, що зволив Ти
Йому ще жить.

Я нарікань Тобі не шлю,
Буду страдать,
В покорі голову хилю
За благодать.

Марія Мокрицька.

—o—

Як переслідують релігію на Радянщині?

Трудно, ба й годі таки в короткій статті списати, оповісти все це, що вже зробили й що роблять дальше більшовики, щоби знищити, звалити релігію.

Прямо нема в людській мові слів, що змалювалиб як слід це все, що діється на Радянщині під червоною зорею сатани.

Усі страшні переслідування християн в старинному Римі, всі переслідування в часах великої французької революції, бліднуть перед переслідуваннями християнства на Радянщині. Марксові приклонники не відкидають ніяких способів, ні засобів, щоб тільки в своїй державі знищити релігію.

Якаж ця їх робота?

Більшовики, затямімо собі це добре, почали цю боротьбу викиненням науки релігії зі шкіл і від знищення родини.

На Радянщині не вільно сьогодні нікому вчити дітей основ св. віри. Противно вчителі по школах дістають нагороди за ширення безвіря. Знищили подружя — кожен може покинути жінку й жити з другою. Подружуються й розводяться в комісаріяті. В такій родині не може бути й мови про релігійне виховання дітей. Сама дитина стає тягарем, виховання непотрібною забавою.

Наслідки цього страшні. Жінку перемінено в рабиню, що має служити до заспокоєння пристрастей, а дітей виховує вулиця. І сталася страшна річ. Самі більшовики признаються до **сімох міліонів дітей**, що не мають рідної хати й тиняються по вулицях. Сім міліонів — та цеж сливе тільки, що було населення в цілій Галичині, як ще вона належала до Австрії! і цих сім міліонів дітей-вуличників крадуть, розбивають, вбивають, щоб якось жити. А живуть мов живі звірі по смітниках, по порах, живуть в розпусті, заражні страшними недугами й само собою ширять ці недуги дальше. Це один із наслідків викинення релігії зі школи та з родини. Страшне!*)

*) Докладніше про це гляди брошурку „Жінка й дитина на Радянщині" видання „Добра Книжка".

Поширюйте „Правду"!

Вісти Українського Клюбу в соймі

за місяць лютий 1929 р.

53. В справі відписання оплати за перевіз вугля для людности, яка потерпіла від неврожаю в 1927 р.; 54. в справі заборони урядом збирати в часі урядування або в урядових льокалях, як також при помочі гром. урядів на цілі громадські і добровільні від приватних сторін; 55. в справі доповнення арт. 73. розпорядку Президента з дня 10. травня 1927 р. Д. У. Р. П. ч. 45 поз. 398; 56. в справі ухвалення додатків з державного скарбу для церковної служби; 57. в справі ухвалення забезпечення вдів і сиріт по гр.-кат. священиках; 58. в справі переказання з поворотом гродським судам на території судів апел. Львова і Кракова і суду окружного в Цешині перепроваджувати спадкове поступовання замісць нотарів; 59. в справі видання закону про винагороди за воєнні шкоди; 60. в справі ухвалення закону про наукові програми для шкіл з українською викладовою мовою; 61. в справі зміни розпорядку п. Президента з дн. 24. XI. 1927 р. про забезпеку умових робітників. 62. в справі негайної допомоги уряду для рільничого населення, яке потерпіло підчас небувалих морозів; 63. в справі випадків в с. Жабчу, луцького повіту.

МІСЯЦЬ ДОБРОЇ КНИЖКИ

се місяць березень! В тім місяци кождий католик робить обрахунок, чи і як скріпив він протягом року можливість літературної продукції катол. книжки. Катальоґ доброї книжки одержать даром всі читачі „Нової Зорі".

— Івасю, батька нема дома! Чи не задержишся тут трошечки?

Івась ледви глянув на розцвіле дівоче личко, що визирало з поміж вазонникових кущиків фуксій.

Відповідь його не була надто ввічлива.

— Сьогодні мені не до цього. Мусиш пошукати собі іншого, щоб заводити з ним дурощі.

Із лоскотом зачинилося вікно:

— Но, такому нешкребтаному простакові не подам уже ні кухлика пива. Може йти собі куди воля. Я й не гляну на такого дурня ніколи!

І Малярівні не пішло багато краще. Вона скинула йому знов квітку журавцю, як він пізно вечером вертав до дому. Та Івась поступився тільки трохи на бік, щоб не настолочити квітки й не глипнувши навіть у гору, пішов дальше. Що залежало йому тепер на Рузці й на Гасці, Насті та Улянці — його думки не спинювалися вже біля них.

— Він поводиться так, начеб це ропуха станула йому поперек дороги — лютувала Рузька. Повинен купити собі окуляри, коли не бачить уже нічо. Та для цього тумана не зріжу вже ні гилечки!

Старий Липчак уже прийшов на стільки до здоровля, що міг сідати на кріслі з опиралом перед хатою в сонці. Так застав його другого дня Івась.

Гроші, що їх дав Івасеві цей добряга, що дня все більше давили його совість.

— Не роби собі нішо з цього — відповів Липчак, як Івась обжалував сам себе й докоряв собі. — Чейже я міг зробити добре діло та врятувати одну душу ще в останній хвилі, поки шось мав. А це в мене було варте гроша. Тепер не мігби я вже цього зробити ніяк

Як Липчак виздоровів, уже тільки рідко заходив Івась у малу хатину. Настала пізня осінь. Кущі кислича й калини пишалися червоними ягідками. Старі буки стояли в бурому зимовому одязі, червоні кленові листки й жовті липові спадали на мох і на високу папороть на уздоріжжах. Було зівсім тихо в лісі. Не чути було ні співу птичок, нініякого радісного шебету. Тільки час від часу скрик галки або сойки, а потім знову тільки тихе шамотіння листя, що спадало. А тепер шелест ходи по сухому листю. Івась вийшов повагом із ловецькою рушницею через плече, з Зельманом на привязі із гушавини на лісну дорогу. Він трохи не вдарився об Ганусю, що надійшла спішною ходою. Івась прилучився до неї.

— Кудиж то ти так ідеш? — було його перше питання.

— На залізницю. Їду в Яхав...

— Чого? Шо ти там робити меш?

— Я там на службі в Давидюка. Він згодив мене, що йно від св. Мартина, та потім зажадав, щоб я прийшла кілька неділь скоріш.

— Ти — на службу! Чомуж? Таж твої батьки ще жиють і ти можеш остати при них. У вас так мило.

— Про це нема й бесіди. Батько й мати булиб самі й не впали на цю думку. Та я сама бачу, як їм тяжко й як важко приходиться здобути шось. Коли я відійду від миски, зможуть скоріш собі на шось позволити, а й я зароблю собі трохи тай зможу справити собі якусь одежину — тож знаєш, майже все згоріло. Батькам приходиться за тяжко, коли ще мусять дбати й за мене. Знаю це добре, хоч вони не говорять про це нішо.

— Бажаю тобі шастя, Ганусю — сказав Івась і в дальшому ході роздумував, як воно важко господарській дочці, що колись жила в тількому достатку, йти в найми. Гріш, що його Липчак дав йому так великодушно, ставав тепер йому шораз важчим тягаром. Як дуже придавсяб теперечки цим старим людям той гріш. І в ньому збудилася рішуча постанова, шо в ній буде заробляти та шадити, шоб могти поволи віддавати цих одинацять соток марок. Нагодилося йому небаром дістати місце. Власник ліса потребував побережника й Івась старався дістати це місце.

(Дальше буде).

Тайні договори

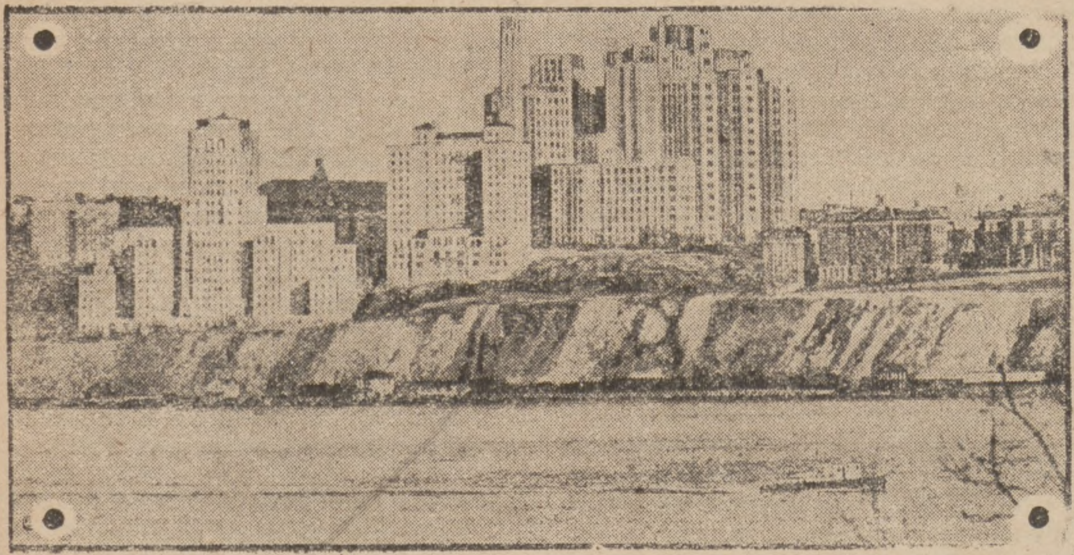
Перед кількома днями голяндський „Утрехтський Дневник“ помістив текст двох тайних договорів і заручив, що вони не видумані, а правдиві. Перший, це заключений у 1920. р. договір між Францією й Бельґією, звернений проти Німеччини. Другий, це французько-бельґійська військова угода. Зі змісту тої угоди виходить, що Франція й Бельґія уважає за своїх ворогів не лише Німеччину, але й Італію та Еспанію.

Істновання такої угоди кидає дуже погане світло на політику европейських держав. Виходить із того, що всяких явно, прм. перед Радою Ліґи Націй заключуваних договорів „приязни“ й „вічного мира“ між поодинокими державами, вони не беруть собі поважно до серця. Мовляв: в вічі подають собі руку до згоди, але за пазухою держать здоровий камінь, на всякий випадок.

Опоблікування тих договорів спричинило великий шум у цілій Европі. Та й ріжні держави, повязані зі собою ріжними явними договорами та угодами підозріваючим оком глядять одні на других.

А Франція й Бельґія всіх зусиль докладають, щоби переконати світ, що опубліковані голяндським часописом договори — є лиш видумкою. Щоби „віддячитися“ Голяндії за її довгий язик, французькі часописи опублікували тайний документ, із якого виходить, що в 1918. р. Голяндія, хоч у світовій війні була невтральна, дала дозвіл на перевіз своїми залізницями німецьких військ.

ВЕЛИКА КАТАСТРОФА

В Америці, в однім поїзді нюйорської підземної залізниці, вибухла пожежа. Подорожних обняв страшний переляк, бо всі двері ваґонів замикаються самочинно, а відчиняються щойно по приїзді поїзду на стацію. Всі світла в поїзді погасли. Подорожні серед страшного стиску стали вискакувати з вікон. При тім двайцять кілька осіб забилося, а кількадесять віднесло тяжкі рани. Нещастя скоїлося коло стації під рікою Гудзон, у хвилі, коли поїзд віхав до підземного коритаря, збудованого з бетону під коритом ріки. На образку бачимо часть ріки Гудзон у Ню-Йорку, в місці, в котрім скоїлося під рікою нещастя. На березі бачимо великанські, кільканайцять поверхові доми-хмародери

З церковних справ

Папа Римський Скличе Вселенський Собор.

Папа Римський Пій XI. скличе в 1930 році екуменікальний (всесвітній або вселенський) собор.

Сей собор має відбутись у Ватикані в церкві св. Петра і він був би продовженням собору, який зачався в 1870 році, але був відложений з причини тодішньої війни.

Екуменікальний собор в 1870 році приняв доґму про Непорочне Зачаття і про непомильність папи римського в релігійних справах.

Тепер вселенський собор, в якому мають взяти участь всі католицькі епископи світа, мав би теж вирішити ріжні доґматичні питання. Між іншим також і умову Ватикану з урядом Італії.

Папа Пій XI. мав уже від довшого часу гадку докінчити працю вселенського собору зперед 60 літ.

К. К. 6

Св. Апостол Павло

І припали всі навколішки, молилися, щиру, сердечну подяку засилали Всевишньому, що вислухав молитви їх і вирятував Петра, намісника свойого на землі.

А на другий день у місті трівога. Лютує Ірод.

— Як що не приведете мені назад вязня, то гостро покараю вас!

Не найшли.

Небаром вибрався Ірод у Кесарію й жив там.

Павлож із Варнавою сповнивши свою службу в Єрусалимі, вертали в Антіохію. Ще в дорозі догонила їх вістка: „Помер Ірод. Лютував він дуже на Тирян та на Сидонян. І Тиряни і Сидоняни пройшли до нього однодушно. Приєднали на свій бік царського постельника Блаїта й просили мира. Мусили так зробити, бо й Тир і Сидон жили торговлею з землями Ірода. Ірод принимаючи їх виступив дуже величаво в дорогому царському одягові, на золотокованому престолі. І говорив до них. А товпи народу, що зібралися були перед палатою, кликали, щоб піддобритися йому: „Це голос Бога, не людини!“ Та в цій хвилині поразив Ірода ангел Господень і він упав неживий. Товпи народу розбіглися з жахом і говорили: „Покарав Ірода Господь за це, що не віддав слави Богу!“

Цю вістку принесли перші Павло, Варнава та Йоан Манаїлові, своякові Ірода в Антіохії, що як уже знаємо, був християнином.

Не довго вже побував Павло в Антіохії. Одного разу, коли антіохійська громада християн служила Господеві та постила, почули голос Духа святого: „Відлучіть мені Варнаву та Савла на діло, що до нього покликав я їх!“

І тоді антіохійська громада християн по пості та по молитві, поклала на них руки й відпустила їх.

Пішли в трійку, післані від Духа святого, бо був із ними й Йоан, званий Марком, пішли в простих одягах ремісників пішним шляхом почерез Оронт до пристані в Селевкії. І ніхто не здогадувався навіть, що ці мандрівні ремісники йшли здобувати світ. Щож це був за світ, що вони мали його здобувати для Христа? Був це світ „де дує морський вітер“, середземноморська імперія. Народи, що там жили, народи Сходу й Заходу, покорила вже була залізна воля Риму. Там була найвища точка великосвітньої виміни. На Середземному морі кораблі всіх народів, а довкруги вінком великі торговища, а від них широкі бита шляхи скрізь і скрізь. І в цей світ пішов Павло, щоб його здобути для правди Божої, пішов із певним поглядом ґенія. З невтомимою охотою до праці наметаря, що його рука в життєвій боротьбі, стала кріпка.

Із Селевкії поплили на острів Кипр. А було це в 45 р. по Христі.

Як вийшли з корабля подалися в город Саляміну. Не багато спочивали, каже Павло:

— Тепер до діла! Велике живо матимемо тут.

— Кудиж підемо перше? — каже Йоан.

А Павло:

— Як звичайно, там де народ збирається слухати наук — у жидівські школи.

— А вжеж — каже Варнава. — У цих школах прислухуються вченим розмовам і спорам не тільки Жиди, а й погани.

Спершу проповідували по школах разом, а потім поділилися, бо було в Саляміні багато Жидів і мали більше шкіл у місті.

Палке, огнисте Павлове слово зєднувало багато прихильників Христовій науці. Великі успіхи мали й Варнава та Йоан.

— Треба нам іти дальше — каже Павло — тут уже нива заорана й засіяна.

І пішли дальше. Пройшли ввесь острів, всюди благодать Божу звіщаючи й зайшли аж у місто Пафос.

Святійший Отець затвердив устав жіночого Монашого лікарського Чина.

Літ тому кілька повстав в Шкоції в місті Ґласґов перший Монаший Жіночий Лікарський Чин. Приймають до того Чина виключно лиш таких дівиць, що покінчили університетські медичні науки і здобули собі степень докторату. Ціль того Чина дуже благородна. Сестри складають вічні обіти убожества та чистоти і особливший обіт послуху зглядом святійшого Отця. Стають вони для кат. Церкви неначе вірним військом. В кождій частині світа на розказ Христового Намісника будуть підниматися праці над хворими, будуть вести шпиталі і приюти для калік. В тій цїли мають у себе два степені Сестер. Оден степень лікарок, а другий степень низший. Всі мусять перед зложенням обітів одержати потрібну кваліфікацію. — Сей Чин затвердив тепер святійший Отець і переслав йому своє благословення.

Великий здобуток католиків в Болгарії.

Католицькі школи в Болгарії одержали недавно повну рівноправність з державними школами. Всі їх іспити і свідоцтва будуть мати те саме значіння, що іспити і свідоцтва державних шкіл. Це признання є дуже великим і важним. В болгарських католицьких школах вчаться діти найвизначнійших родичів навіть православних.

Ювилейний дар для святійшого Отця.

З нагоди золотого ювилею Папи Пія XI. задумали католики міста Риму пожертвувати йому від себе особливший дар. Замовили для Него дорогоцінний трон, який уставлять в сикстинській каплиці. Торжественне доручення трону відбудеться в літі, в часі, коли зберуться у святійшого Отця усі католики Риму на спільній авдієнції.

Гарний примір жертвенности.

Пару місяців тому вмерла в Іспанії дуже ревна католичка Ізабеля Гротт. Мала великий маєток, що вартував коло 300.000 пезетів, т. є 48.000 долярів. І сей маєток записала перед смертю Апостольській Стол., щоб ужила його на діло поширення католицької віри. За життя вона тим поширюванням віри займалася, а розлучаючись зі світом всю працю свою для тої справи віддала. Чи не гідний се примір до наслідування?

—o—

В. ЧУЖИН.

Як дбає рідна держава про свій нарід

I.

В попередних числах „Правди", в статті п. з. „До чого можна дійти спільною працею", писали ми про „Кооперативну Республику" Данію і про те, як сильно та могучо розвинувся там кооперативний рух. — Пригляньмося тепер на яких основах опиралася і серед яких обставин розвинулася там так широко кооперативна ідея.

II.

Земельна посілість в Данії є дуже роздрібнена. — Ще 147 літ тому взад почалася між Данцями аґітація за розділом землі між дрібних рільників. — В 37 літ пізнійше вийшов закон, що ограничував скількість землі яку могла посідати одна особа.

Уряд данський вже-здавна звертав пильну увагу на земельну справу, маючи все на увазі добро своїх горожан. — Розумів він добре, що земля буде тоді найкраще оброблена і найліпше господарована, якщо перейде в руки тих, що на ній працюють. Тому від давних часів орґанізував він парцеляції більших посілостей, а незаможним допомагав позичками при закупні малих кавалків ґрунту.

Користали з того данські хлібороби; закуповували землю і число дрібних селянських господарств збільшувалося постійно.

III.

Особливо оживлений рух землею розпочався однак в Данії тому 29 літ. — Уряд видав тоді закон, що в великій мірі улекшував закупно землі рільним робітникам.

Кожний такий робітник, що працював 4 роки на фармі, а не був старший над 50 літ, діставав від уряду позичку на закупно землі, почавши від 1 гектара. Ціна такого кавалка землі, разом з будинками не могла бути більша як 7 500 данських корон.— Позичку на те видавав уряд у висоті 90% вартости ґрунту, а робітник мав її сплатити в протягу 98 літ. — Перед світовою війною, до 1913 р. утворили Данці в той спосіб около 6000 нових малих господарств.

IV.

Таких малих господарств є в Данії звиж 65.000. Кожне з них обнимає від $^1/_2$—5 гектарів землі. Господарств дуже малих, що мають менш чим 1 морґ, є там 46000. — Займаються вони головно годівлею безрог і дробу. Дрібних господарств простором 5—15 гектарів є

I тут чимало найшли поклонників Христови.

Коли раз так Павло з Варнавою проповідували в школі, завважав Павло між цими, що слухали їх, і Римлянина. Біля нього стояв якийсь муж з довгою чорною бородою. Було пізнати, що він Жид, але зодягнений був по грецьки.

Як Павло скінчив проповідувати, приступив до нього юнак у римській тозі тай каже:

— Учителю, староста Сергій Павло прохає тебе й твойого товариша, щоб ви зайшли в його дім. Сподобалася йому твоя наука й бажає дальше слухати тебе.

— Чи староста Сергій Павло, це буде цей, що стояв на самому переді з Жидом, зодягненим по грецьки?

— Це він — відповів юнак і сам додав — а цей Жид, що з ним стояв, то Єлима чарівник. Він живе в старости.

Подався Павло в дім старости.

— Дуже тішуся — говорив староста Сергій Павло — що ти зайшов. Зацікавила мене твоя наука про цього Ісуса, що вмер на хресті, а потім воскрес. Радий я більше довідатися. Та от заки слухатиму твоєї науки, запізнаю тебе з пророком. Він теж твій земляк. Імя його Єлима, або по вашому Вар Ісус. Чував може про нього що?

— Ні, — каже Павло — не чував.

— Ну, так тепер пізнаєтеся. І завелася жива розмова. Сергій Павло цікаво розпитував, а апостол Павло відповідав, пояснював.

Не сподобалося це пророкові Вар Ісусові, що староста так пильно слухає апостола й вмішався в розмову та став висміваги Павла:

— Як — каже — можна голосити науку якогось там, що вмер соромною смертю на хресті. Тай це твоє говорення про його воскресення пусте — хто раз умер не воскресає вже.

На це староста:

— Для тебе пусте, бо ти нівщо не віриш...

Засміявся Вар Ісус:

— Помиляєшся, старосто, я вірю в твою смачну кухню й у твою прихильність до мене.

— Хіба тільки твоєї віри — відповів староста.

І далі йшла розмова, Вар Ісус старався збивати апостола, боявся, що стратить ласку в старости, як апостол наверне його на свою віру. Із ненавистю глядїли очі лжепророка на апостола. Вкінці не видержав і каже:

— Ти старосто розумна людина й учена, а слухаєш нісенітниць отсих обманців, приблуд якихось.

Староста аж почервонів із гніву:

— Вар Ісусе, тями, що ти в мойому домі, не обиджай гостей моїх.

А апостол Павло підвівся з лежанки. Зір у нього горів незвичайним огнем, а з лиця мов ясність била. І глянув на лжепророка, аж цей затрусився під його поглядом.

Грімко сказав апостол Павло:

— О, ти повен усякого підступу й зла усякого, сину діявола, вороже всякої правди! Чи ніколи не перестанеш бурити праві шляхи Господні! О, цеж рука Господня на тебе, будеш сліпий і не бачити меш світла соняшнього до часу!

І в цій хвилині закликав лжепророк із трівогою великою:

— Не бачу, не бачу нічого, я сліпий! Ти чародій якийсь.

— Це не я осліпив тебе, а Господь, щоб опамятати тебе. Уста мої проголосили тільки Господній присуд, що його звістив мені Дух святий.

А лжепророк підвівся й став мацяти довкола дрижучими руками та благати:

— Старосто, дай когось, щоб провів мене відсіля, бо сам не найду виходу ні дороги.

І велів староста одному зі слуг вивести Вар Ісуса в його кімнату.

— Тепер вірю — сказав староста до Павла й Варнави — що Ісус Христос, що ви його проповідуєте, правдивий Бог. Приходіть, поки будете в Пафосі та навчайте мене й укріпляйте в вірі.

(Дальше буде).

—o—

в Данії кругло 47.000, середних 15—60 гар. — 61000. Займають вони більш половини всеї управної землі. Господарств понад 60 га. є там лише 9000.

Як бачимо, земельна власність в Данії дуже ро дріблена. Завдяки мудрим зарядженням уряду, біднійша людність не потребувала в погоні за хлібом втікати за море, бо могла в краю набути кавалок землі на догідних умовах і заложити власне господарство. — В той спосіб виїзд за границю майже зовсім припинився, а **дрібне рільництво обєднане в кооперативах стало підставою богацтва цілої країни.**

V.

Парцеляція землі і допомога при закупнах — се була одна сторінка діяльности держави для добра своїх горожан. А друге — се невпинне старання про піднесення освіти, як загальної так і фахової. — Обовязкове навчання в школах заведено в Данії ше 100 літ тому! Сьогодні крім найвисшої рільничої школи — академії в столиці краю, Копенгазі і висших щкіл народніх, існує в Данії много фахових шкіл і курсів, підпомаганих державою. В тих школах кожний хлібороб має змогу здобути потрібну загальну й господарську освіту.

VI.

Численна, широко освідомлена, селянська верства була в Данії тою почвою, що в ній посаджене дерево Ко пераціі видало такі гарні овочі.

Свідомий народ пізнав швидко, яким добром є для нього кооперативи і старався поширити їх по усіх закутках свого краю. А **на зустріч йому всьому змаганню йшла рідна держава**, що своїми установами старалася забезпечити добробут і щастя народови.

——o——

ДОПИСИ

СКЛО (**Невідрадні обяви**). В селі маємо 400 нумерів. Та шо з того, праця велика, а зиск малий. Священика не слухають. Приходство обдерте, церковця бідна, підперта, дзвонів нема. Жидів є багато, зі склепами 14. Війт війтує вже 23 роки. Рада й порада найблизша й найбільша в кума Жида Брумера, разом з писаром. З Жидами радяться й ті богато їм помагають, бо як який звідкинебудь прийде, так зараз дістає скорше пляц. Бідний католик зі своєї віри його не дістане, хотяби навіть за дорогі гроші. Бідний священик працює й працює, а то зівсім мало що помагає. Як український склеп заложили, так зараз і підпалили. Ось таке то в нас. Аж сором!

ЧАС БИ СХАМЕНУТИСЬ! Над рікою Бистрицею лежить одно з найбільших, а рівночасно одно з найбідніиших сіл Самбірщини. В ньому великий процент господарів немає навіть одної корови а діти богатьох родин не бачать 2 і 3 роки молока. Нужда визирає з богатьох хат а по причині слабого відживлення, пошестні недуги навіщають село, полишаючи по собі руїну богатьох родин. Здавалобся, що якраз таке село повинно оглянутися за способом ратунку, щоби конечно двигнутися з тої бідноти та руїни. Але на жаль праця війтів еще за австр. часів, які вели завзяту боротьбу з церквою, причинилася до так великої деморалізації села, що се нескоро дасть вилічитися, бо еї еще збільшили послідні вибори громадської ради та війта, як також вибори до державного сойму. Тоді то один за певне число одинок думав стати комісарем в селі, инший писарем, та аж так далеко загнався, що обіцяв здержати вдові „засілок" як не буде голосу на „єдинку". Инший був прихильний 18-тці, але день перед виборами її нищив а давав 22-у та тим причинився, що ті взагалі вже не пішли голосувати. Иншим знова подобався інжинір, бо обіцяв за одинки збудувати міст коштом виділу і міст мав бути в маю а тимчасом незадовго буде другий май і ні пляну, ні моста. Добре що були „єдинки". Одним словом богато було зла та якось минало, та тільки на жаль не минає глубока темнота села, яка виразно виявилася у послідним виборі війта молодика, який не узнає укр. народу. Ту темноту використовують темні духи села яких є досить богато. А всіх їх перевисшає пан Директор школи Д... завзятий ворог св. Церкви, яку нібито любить, але до неї не ходить, хиба урядово з дітьми та працює над тим, щоби в селі заложити москвофільську читальню, — село роздвоїти, одним словом привести село до руїни. Доказом сего було послідне засідання гром. ради на якім показалася рівнож велика байдужність і темнота майже всіх радних, які хотілиби бути добрими для всіх і вся, забуваючи на своє власне добро т. є. на добро громади. І ухвалювали два рази буджет. Перший буджет не подобався „панам", бо не ухвалено нічо на „приспособлене", в котрім після пояснення директора школи нездарні молодці вироблюються на добрих і рухливих мущин. Но, і за мало ухвалили на инші польські цілі як „сероцінец", „оброна повєтшна" і т. п., але за то ухвалили на бібліотеку Чит. Просвіти 50 зол., хоч і тоді вже як хотіли ухвалити на кружок Сільського Господаря кілька десяток золотих, зачалася довга дискусія, яку перервав п. Директор, бо казав, що та справа заносить політикою, і як у Волі Якубовій так і тут радні можуть спинитися за кратами на 10 до 15 літ. Радні налякалися тай дали спокій. Але ухвалювали і другий раз та тоді вже приїхав „пан" зі Самбора пояснити що йому треба. А наші радні як почули, що пан приїде то зараз один до ліса, инший на форшпан, инший марудує а пішли лиш ті, котрим не довго треба пояснятн і ухвалили на що „панови" треба. Але як прийшло на читальню, на котру і „пан" навіть позволив внести, а на яку вже раз з тяжкою бідою ухвалили 50 зол., тепер не ухвалили, бо не хотять просвітитися, бо не хотять знайти дороги до красшого завтра. Тепер нишпорять дальше темні духи, щоби повести село куда хочуть. Та протиділає їм лише наша церковця. Тут її душпастир умолює Господа о поміч для них тай дальше працює над ублагородненнєм тих душ, тих характерів. Бо лише шляхотні і непохитні характери оперті на вірі можуть працювати для добра загалу. Та на жаль тих характерів так мало в нинішних часах і длятого праця ся дуже тяжка, бо не лише чужі, але також на позір свої, убравши на себе одіж націоналізму шлють у село радикальну отрую для молоді, підкопують повагу церкви і її слуг та роблять лише шкоду нашій молодіжи, вириваючи її віру — фундамент істнования народу. Коби так ті „пани" красше працювали над припиненням руїнництва тих шкідників, яких представляє пан Директор з війтом, то колись будучі покоління благословили би їх працю, а так і їх працю і праці тої ради будуть проклинати грядучі покоління, яким тепер роблять таку кривду. Час би схаменутися. *Дорожівський.*

Геть коршми!

Подумаймо, добрі люде,
Що маєм робити,
Щоби нам і добре було
І весело жити.

Місяць Лютий вже скінчився,
А нам всім байдуже —
Пора би нам подумати
Про алькоголь, друже.

Бо алькоголь ворог лютий
Всім нам, добрі люде —
Ой, хто його уживає,
Лихо тому буде!

Тож всі згідно голосуймо
Проти алькоголю —
Виганяймо коршми зі сіл
Й темноту-неволю.

Нехай кожне село наше
Одностайне стане —
Проти коршми і горілки
Єднайтесь, селяне!

Із цим роком, з новим щастям,
Українські люде,
Нехай із коршем у селах
І сліду не буде!

Хай коршми у нас пропадуть
По вічнії літа
Хай пишаєсь всюди Церква,
Школа і „Просвіта",

В. Приймак.

——o——

Господарські поради

Наші кури в березні.

Березень це рішучо місяць, що добра господиня має найбільше заходу коло курей. Хто хоче мати добре запліднені покладки, мусить зважати на це, щоб покоління призначене до розплоду не було ні за мале ні за велике, бо в обох разах буде велика скількість незапліднених яєць. При тяжких расах курей придаємо півневі (когутові) 6 8 курей, при середнотяжких 8—10, а при легких 10—12. Кожна господиня дбає про це, щоби вже в березні посадити на яйцях бодай одну квочку. Гнізда квочки не можна ніяк ставити в курнику, бо там за багато перешкод. Хлів, чи комірка, де уставляємо гніздо, мусить бути суха, ясна й продувна. Підстілку в гнізді робимо з мягкої соломи або з сіна. По боках гнізда кладемо малі вязки соломи, щоб так гніздо було в середині глибше, щоби ні одно яйце не могло викотитися на бік й не змарнувалося. Шестого, а найдальше осьмого дня, як ми посадили квочку, треба яйця переглянути й незапліднені відкинути. Можна їх ше вжити до ріжних страв. Чи курятка, що свіжо виколяться лишити квочці, чи забрати їх від неї, це залежить від цього, чи квочка спокійна, чи ні. Неспокійній лишаємо курятка. Як першу поживу для курятюк найкраще вживати відкинені з під квочки яйця, зварені на твердо й дрібно посікані. Можна додати черствої, розмоченої й добре видушеної булки. Мішати так: дві части булки, одна частина яй-

ця. Квочку, коли вона вже покінчила висиджування, треба добре доглядати, еавати на поживу добре зерно.

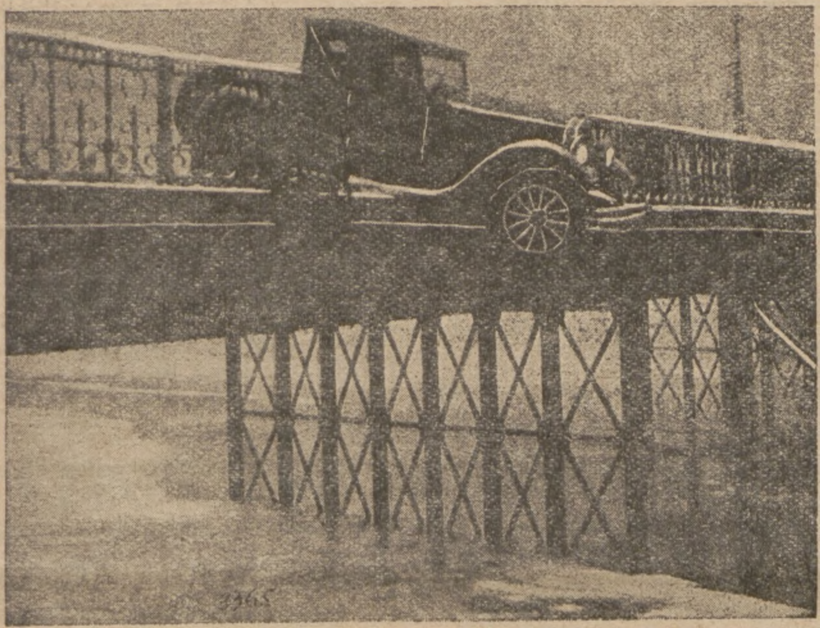
Сад і город у березні.

В саді: покінчити обтинання гилячок. Коли вже дерево починає гнати соки, рости — не тяти нішо. Березень найдогіднїша пора на ублагороднення дерев. Неврожайні, лихі сорти перещіплювати наново. Тут щіплення в розколині найпростіше й найпевніше. Весняні пересадки робити тепер. Коріння намочити насамперед у розроблеій рідко глині.

В городі починається теж найпильніша праця. Що в березні занедбаємо, не надробимо вже в цілому році. Березневий засів сходить краще як квітневий. Березневе садження теж краще як квітневе. Грядки під засів по скопанню оставити, щоб досить підсохли. Вчасно давати тички на горох та фасолю. Не давати видзьобувати гороху голубам та горобцям. Горох добре є вложити на два дні перед засівом в червону мінію, це забезпечить його перед птицями.

Та сего року ізза довгої зими всі ті роботи будуть припізнені.

ЩАСТЯ В НЕЩАСТЮ

„Мали щастя", можуть сказати про себе подорожні, що їхали представленим на образку самоходом. Самохід той, переїзджаючи міст на глибокій ріці, віхав на поруча, виломив його та повис майже в воздусі, над рікою. Подорожним не сталося нішо злого.

Алькоголь і наше здоровля

Перше всего, що таке алькоголь? Це спірт, що є в т. зв. „гарячих" напитках і тому ці напитки зовуть теж алькогольними. Алькоголь це отруя. Колиб прим. старша людина випила так із 70 ґрамів чистого алькоголю, моглаб умерти. Дитина вмерлаб, колиб дати їй 30 ґрамів алькоголю.

Колиж алькоголь отруя, то значить, що й напитки, що в них є алькоголь, шкодять здоровлю. Само собою, що чим більше в якім напитку алькоголю, тим він шкідніший. Найбільше алькоголю має в собі т. зв. „оковита". В оковиті є 90 відсотків алькоголю, себто в 100 літрах оковити, є аж 90 літрів алькоголю. Рум (із цукрової тростини) має 70 відсотків, а арак (із рижу) 60 відсотків алькоголю. Горілка має 40 до 45 відсотків алькоголю, У ріжного роду винах є 7 до 20 відсотків, а в пиві 3—10 відсотків алькоголю. Хоч є також пиво з 20 відсотками алькоголю.

Виходилоб, що ще найменьше шкідне пиво, бо в ньому найменьше алькоголю. Але пиво шкідне цим, що даться пити багато й шкодить не тільки алькоголем, але й водою, що з ним пємо. За багато випитої води ослаблює діяльність серця.

На орґанізм людей ділає алькоголь ріжно тай не на кожну людину однаково. Залежить воно й від цього, кілько є алькоголю в напитку й кілько його пємо й як часто. Тай, як то кажуть, один має „сильну", другий „слабу" голову до напитків. Та шкодить він і цьому, що має „сильну голову" тільки помаліше. Хоч алькоголь шкодить усему орґанізмови, то найбільше ділає на мозок. Хто випє меньше, чи більше алькоголю, стає з причини подразнення мозку балакучіший, охочіший до веселощів, до співу й до танцю та заразом тратить розсудок, себто не свідомість цього, що робить і говорить. Тоді покидає його сила волі, над ним паном алькоголь. Він не має сили спинитися: свариться, обиджає других, бє, а то й убиває. Значну скількість проступків і злочинів роблять люде по пяному. Коли витверезяться, жалують— та вже за пізно.

Від алькоголю слабнуть і мязи тіла. Пяний не в силі вдержатися на ногах, паде без тямки на землю й засипляє важким, неспокійним сном. В налогових піяків часто в такому сні наступає смерть від пораження легенів, серця, або від удару на мозок. Та, звісно, не всі пяниці вмирають нагло, більше людей нищиться алькоголем поволи та певно. Алькоголь ослаблює травленя бо: 1. викликує скорч судин у стінах жолудка (шлунка) й так зменьшує виділювання жолудкового соку, 2. нищить у жолудку сільний квас, потрібний до перетравлення харчового білка, 3. зменьшує виділювання слини, що теж потрібна до травлення. Жолудок тоді не травить, як повинен і це викликує ріжні недуги, як от: жолудковий нежит, жолудковий рак, нежит легенів, вапніння жил, жовтачку й ін.

Та не тільки тілу, але й на ум шкодить алькоголь, бо ослаблює здібність думання.

Значить алькоголь дуже шкідна отруя. Та пів біди булоб, колиб від алькоголю терпіли ці, що його вживають та наслідки переходять і на дітей, а часто й на внуків і правнуків. Діти, а то й унуки та правнуки пяниць недорозвинені, дурноваті, без памяти та також схильні до пиянства.

Тому тепер у всему світі виступають до боротьби з алькоголем, а деякі держави, як от Зєдинені Держави Північної Америки, заборонили навіть зівсім виріб і продажу алькоголю. Що правда, бодай покищо, ця заборона виходить радше на користь ріжним людцям, що крадькома виробляють горілку, або пачкують ізза границі та користаючи з заборони продають за дорогі гроші. Не помагають тай не поможуть тут і найгостріші кари. Воно відомо, що заборонене ще більше приваблює. Певніше поучувати та переконувати людей про шкідність алькоголю. Воно правда таке поборювання алькоголю йде поволи, але зате певно.

Коли так знаємо вже шкідливість алькоголю, то мимоволі приходить нам на думку наш нарід — чи в значній мірі не алькоголь винен нашій недолі й нашим невдачам.

Читали ми в „Правді" опис п. Юрковського, як то в нас розпилися були люде по знесенню панщини цілі господарства йшли за горілку на ліцитацію, а люде за прошеним хлібом. Тоді наше духовенство взялося рятувати нарід закладаючи при церквах „братства тверезости". Ці братства тверезости багато зробили добра. Нарід перестав пити й узявся до праці та до просвіти. Та ось світова війна завернула це — люде знов кинулися пити, головно молодь. А це вже найгірше. Бож „чим горнець накипить, цим і череп з нього чути". Треба знов людям, що їм дорога доля рідного народу, взятися рятувати цей нарід.

А як це робити!

Насильно не зробимо нішо. Треба перше всего освідомлювати людей та усувати це, що причинюється до поширення пиянства. А щож у нас найбільше до цього причинюється? Коршми... Треба позбуватися цих осередків зіпсуття з сіл, а то й із міст. А можна це зробити, бо закон каже, що громада може ухвалити знесення коршми в себе. Певно, що в селі найдуться люде, які

будуть проти такого знесення, навіть не пияки, та такі, що люблять зійтися й поговорити при чарці горівки, чи при склянці пива. Таким людям треба сказати, що їм ніхто не боронить тай не може заборонити піти собі до міста та принести горівки чи пива й у себе дома випити. Це не буде так прилюдно, як у коршмі — тай менше буде зіпсуття, нагоди до розпусти. Коршма це наше лихо, великий ворог нашого народу з давна. Тому поборювання пиянства треба в першу чергу зачати від усування коршем. Хто привик пити, цього дуже тяжко відівчити, та нехай бодай він прилюдною пиятикою в коршмі не заражує других, а передовсім молоді.

—o—

НОВИНКИ

Грозить повінь. Наслідком безнастанно падаючих снігів, якщо відразу зачнуть вони таяти, всій Галичині грозить страшна повінь. Урядові чинники вже заздалегідь видали розпорядки на случай повени. В ратунковій роботі мають узяти участь відкомендировані в тій цїли частини війська та саперів. Міністерство приготовило около пів міліона золотих на ратунок від повені. Найбільше загрожені майбутною повінню всі місцевости над Стриєм, Дністром та Сяном. Жителів загрожених місць на час повені переселять до приготованих кватир.

Пожежі. В Журавні згоріла палата князя Казиміра Чарториського. — В Гориглядах у Городенщині згоріла хата Анни Ковцун.

Зміна поганого назвища. Соймова адміністраційна підкомісія радила в справі зміни поганих назвищ. Принято плян закона, після якого буде значно влекшена, ніж се було до тепер, зміна поганих, осмішуючих, не лицюючих із людською гідністю назвищ. За незаможних кошти такої зміни має поносити держава. Треба знати, що погані назвища нашим селянам надавали для наруги над нашим народом у часах панщини лукаві польські пани-дідичі.

Пілсудський вибирається другий раз до Румунії. Маршалок Пілсудський заявив румунському міністрові Міронеску, що він задумує й цього року виїхати в осени на відпочинок до Румунії. Міністр Залеський теж заповів свій приїзд до Букарешту в місяці травні б. року.

Заказ штолів. Варшавське воєвідство видало в своїм окрузі заказ уживання на публичних дорогах підків зі штолями.

Збіжа. Пшениця двірська 48 75—49 75, пшениця селянська 43·00—44·00, жито галицьке 33 25—34·00, ячмінь галицький броварняний 34·00—35.00, ячмінь на мливо 31·00—32 00, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 31·75—32·75, кукурудза румунська 35·50—36·50, бараболя промислова 4·75—5·00, фасоля біла 105·00 – 130·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох пів-Вікторія 51·00—55·50, горох пільний 38·00 40·00, бобик 32·75—33·75, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 44·00—46·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 4 ·80 42·80, льон 72·00 74·00, лубінь синій 22·50—23·00, ріпак озимий 75 00—77·00, мука пшен. 40% 73·00 73·00, 65% 70·00 71·00, мука жит. 65% 50·00—50·00, ґрисік кукурудз. 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 22·50—23 50, крупи гречані 68·00—70·00, пщоно 80 00 - 82·00, крупи ячмінні 48·25—50 75 пенцак 48·50—50·00, просо краєве 47·00—48·00, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина краєва 16 ·00—180·00, мак синій 115·0 —125, мак сивий 90·00 10 ·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42

—o—

Антошко й Мошко

Каже Мошко до Антошка:
„Кооператива,
Чи дасть на борг хочби трошка
Горілки чи пива?
Чи чого там хто жадає —
Тютюну, чи соли?
В мене все він на борг має —
Ну, а там ніколи!
Там усе з гори платити
Кажуть за товари,
Тож пощо вам там ходити,
Пани господарі?"
А Антошко так до Мошка:
„Будь ласкав сказати,
Защо то ти Федька Рожка
Викинув із хати?
Викинув його із хати,
Забрав його поле,
В нього діти, жінка, мати —
Все босе і голе!
Вже нема в них свого поля
Ні рідної стріхи,
В чужих кутах їм неволя,
Нівідки потіхи!"
Щож я тому винуватий,
Не платив ніколи,
Тож я мусив за довг взяти
Його хату й поле!"
Каже Мошко, а Антошко
На це йому так:
„Не піду я в сліди Рожка,
Бо я не дурак!"
Я і жінка будем брати
В кооперативі —
Не забереш ти нам хати,
Будемо щасливі.
З кінцем року там і зиски
Ще назад дістанем —
І вже, Мошку, час той близький,
Що богатші станем...
В Мошка думка невесела:
„Тут гої завзяті —
Треба йти на інші села
Дурних пошукати.

Д. Сокира.

—o—

Всілякі штуки й забави

Люде сходяться дуже часто, одначе не все клеїться між ними поважна розмова. Часом бракує товариству настрою, часом знова кімната замала, щоб можна розпочати якусь товариську ігру.

В таких випадках дуже добре, коли між зібраними є хтось, що вміє зацікавити присутних якимсь питанням, або так званими штуками. Особливо ці останні припадають до вподоби зібраним.

Тому подаємо декілька способів, як можна невеликими заходами засвоїти собі деякі з найцікавійших „штук".

Срібна монета, що зникає в руці.

Покрий ніготь середного пальця тонкою верствою рожевого воску. Вчинивши це, відчини руку та кажи комусь із присутних покласти на твою долоню якусь монету, пр. 10 сот. Потім замкни руку тим способом, щоби покритий воском ніготь накрився з монетою, і щоби вона приліпилася до нігтя. Коли після того серед відповідних замовлень відчиниш руку, присутні здивуються чимало, не побачивши на долоні монети. Цю штуку можеш повторяти так довго, поки не зітреться віск на нігті.

Як зварити яйце без вогню?

До горшка зі зимною водою вкинь трохи вапна (так, щоб ніхто не бачив), відтак вкинь туди яйце та прикрий горнець покришкою. Після якогось часу вода стане кипіти і яйце звариться.

—o—

Нові книжки

Марійка Підгірянка. МАТИ СТРАДНИЦЯ. Образець із побуту українських виселенців у таборі в Ґмінді. Друге видання поправлене. Ілюстрував А. Манастирський. Львів 1929. Золота Бібліотека Української Дитини— випуск 3, стор. 41, 8°.

Ця поема відомої поетки описує сумну долю матері, що стратила всі свої діти в таборі.

Поему попереджує опис життя в таборі, теж пера поетки. Книжка призначена для молоді, та надається й для старших. Ціна книжки 1 зл. Адреса Видавництва: М. Матвійчук, Львів, Блярська, ч. 8, І. п.

ОГОЛОШЕННЯ

Відповідальний редактор Антін Лотоцький. З друкарні Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.